

ÖZET: Salgın hastalık (COVID-19) nedeniyle hazırlayıcı eğitimin adaylık süresi içerisinde tamamlanamaması üzerine yapılacak işlem hususunda. (18.06.2020 – E. 412539)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 54 üncü maddesinde, **aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresinin bir yıldan az iki yıldan çok olamayacağı**; 55 inci maddesinde, aday memurların öncelikle temel eğitime, bilahare sınıfları ile ilgili hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulmaları gerektiği ve Devlet memuru olarak atanabilmeleri için bu eğitimlerde başarılı olmalarının şart olduğu belirtilmektedir.

Aynı Kanunun 58 inci maddesinde ise adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adayların disiplin amirlerinin teklifi, atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanacakları, **asli memurluğa geçme tarihinin adaylık süresinin sonunu geçemeyeceği** hükmü bulunmaktadır.

Adaylık süresi içerisinde alınması gereken eğitimlerin olağanüstü durumlar sebebiyle kesintiye uğraması hususu mevzuatımızda açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte, 26.11.2008 tarihli ve 27066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/1 sayılı "Kamu Personeli Uygulama Genelgesi"nin 6 ncı maddesinde, aday memurların kullanmış oldukları hastalık izni, aylıksız izin ve mazeret izni sebebiyle adaylık süresi içinde adaylık eğitimlerine tabi tutulamaması durumunda eğitimleri bilahare tamamlanmak suretiyle, asli memurluğa atanmaları hususunun eldeki belgeler çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Söz konusu düzenlemenin; aday memurun elinde olmayan zorlayıcı sebeplerle adaylık eğitiminin kesintiye uğraması durumunda, herhangi bir hak kaybı yaşamamasını amaçladığı açıktır.

Dünya genelinde büyük bir tehdit olarak görülen, geniş çaplı karantina bölgeleri oluşturulmasına ve seyahat kısıtlamalarına sebep olan, kimi vakalarda ölümle sonuçlanabilen yeni tip koronavirüsün (COVID-19) birçok ülke gibi ülkemizi de etkisi altına aldığı malumdur. Bu olağanüstü durum nedeniyle gerek özel sektörde gerekse kamu kurumlarında bazı iş ve işlemlerde de aksamalar meydana gelmiş ise de kamu yararı ve hizmet gerekleri göz önünde bulundurularak İdarenin bu aksaklıkları mümkün olan en asgari seviyeye indirebilmek maksadıyla gerekli tedbirleri alması gerektiği kuşkusuzdur.

COVID-19 sürecinin olağanüstü ve öngörülemez bir süreç olması ve aday memurun elinde olmayan sebeplerle eğitiminin kesintiye uğraması hususları dikkate alınarak sırf bu gerekçeyle adaylık sürecinin uzatılmasının aday memurun mağduriyetine sebep olacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede İdarece kişilerin mağduriyetine sebebiyet verecek uygulamalar yerine, hukuk kuralları çerçevesinde kamu yararı dikkate alınarak, bu olağanüstü sürecin olumsuz etkilerini en aza indirecek şekilde hareket edilmesi son derece önemlidir.

Nitekim Devlet Personel Başkanlığının 17.08.2016 tarihli ve 4772 sayılı görüşünde; *"Adaylık eğitiminin hastalık izni, mazeret izni ve benzeri nedenler ile adaylık süresinde gerçekleştirilememesi durumunda, adaylık süresinin bitiminde 657 sayılı Kanunun 56, 57 ve 58 inci maddeleri çerçevesinde, mevcut belgelere dayanılarak söz konusu personelin asli memurluğa atanması hususunun Bakanlığınızca değerlendirilmesi ve asli memurluğa atanma durumunda, adaylık süresi içerisinde alınamayan adaylık eğitiminin hizmet içi eğitim şeklinde tamamlattırılması gerektiği"* yönünde ifadeler bulunduğu görülmektedir.

Kaldı ki 657 sayılı Kanunda öngörülen adaylık eğitimlerinin süresinde planlanarak gerçekleştirilmesinin İdarenin sorumluluğunda olduğu, bu eğitim süreçlerinin haklı bir gerekçe olmaksızın iki yıllık azami adaylık süresi sonuna bırakılmasının uygun olmadığı ve sürecin bu denli uzatılmasında kusuru veya ihmali bulunan personel hakkında gerekli işlemin yapılabileceği ayrıca değerlendirilmesi gereken hususlardır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle;

a) COVID-19 sürecinin olağanüstü ve öngörülemez bir pandemi süreci olması ve aday memurun elinde olmayan sebeplerle eğitiminin kesintiye uğraması hususları dikkate alınarak sırf bu gerekçeyle adaylık süresinin uzatılmasının memurun mağduriyetine neden olacağı,

b) Kaldı ki böylesine bir durumda adaylık süresi iki yılı aşmış olacağından, 657 sayılı Kanunun 54 ve 58 inci maddelerinde yer alan *"adaylık süresinin iki yıldan çok olamayacağı"*

hükmü ile “asli memurluğa geçme tarihinin adaylık süresi sonunu geçemeyeceği”ne dair hükmünün ihlal edilmiş sayılacağı,

c) Bu sebeple adaylık süresinin bitiminde personelin, aynı Kanunun 56, 57 ve 58 inci maddeleri çerçevesinde mevcut belgelere dayanılarak uygun görülmesi halinde asli memurluğa atanması gerektiği,

ç) Asli memurluğa atanma durumunda, adaylık süresi içerisinde alınamayan adaylık eğitiminin mümkün olan en kısa sürede hizmet içi eğitim şeklinde tamamlattırılmasının uygun olacağı,

mütalaa edilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği